

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับ ผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2
ผู้วิจัย	นางสาวภคญาณี ชัยชนะดี
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ภูมิภักทราคม
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา สนธิรักษ์

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ความต้องการพัฒนาด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 และสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไป ในเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 203 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมี 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ โดยให้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความไวใจได้ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ที่เหมาะสมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ชุดที่ 2 เป็นแบบบันทึกแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และขั้นตอนในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ส่วนใหญ่ มีคุณลักษณะดังนี้ ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในบางกิจกรรม แต่ผู้นำยังเป็นผู้ตัดสินใจในขั้นสุดท้าย การบริหารใช้วิธีการหรือ ผลตอบแทน จะถูกนำมาใช้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำแบบระบบปรึกษาหารือ (Consultation) ของ Rensis Likert (1967) ระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านที่มีความจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพของภาวะผู้นำ อยู่ในระดับเล็กน้อย และที่มีความจำเป็นในการพัฒนาดำต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน อยู่ในระดับเล็กน้อย สำหรับความต้องการของผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ความต้องการสูงสุด คือ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก และที่มีความต้องการต่ำสุด คือ ด้านการเจตคติ อยู่ในระดับมาก

ส่วนรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั่วไปในเขต 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น และปรับปรุง แก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ (Phase I – Preparation) 2) การประเมินก่อนดำเนินการ (Phase II – Assessment) 3) การพัฒนา (Phase III – Treatment) 4) การปฏิบัติ (Phase IV – Practice) 5) การประเมินหลังการดำเนินการ (Phase V – Evaluation) และ 6) การวิเคราะห์การดำเนินงาน (Phase VI – Feedback)

Thesis Title	A Mode of Participatory Leadership Development for Administrative Nurses of The General Hospitals in Region 2
Name	Mss. Pakyanee Chaichanadee
Advisory Committee	Assoc.Prof. Pratuang Phumpatrakom Asst. Prof. Preecha Sunthiraksa
Program	Educational Administration
Academic Year	2003

Abstract

Purposes

The objectives of this research were to study the level of leadership in qualitative participatory management, the need of the participatory leadership development for administrative nurses of the general hospitals in Region 2 and to set up a model of participatory leadership development for administrative nurses of the general hospitals in Region 2.

Procedures

The sample group comprised 203 administrative nurses of the general hospitals in Region 2. The questionnaires were done in two sets. The first set was a 5- point rating scale questionnaire for administrative nurses with a reliability value of 0.94. Statistical analysis of the data was done by frequency, percentage, mean, and standard deviation. Then all data were formed into a model of participatory leadership development for administrative nurses of the general hospitals in Region 2 and was considered by the experts. The second set was the form for noting the opinion of the experts about characteristic of participatory leadership and the steps of proper and effective participatory leadership development for administrative nurses of the general hospitals in Region 2.

Finding of the research

The results revealed that: Most of leadership characteristics for administrative nurses of the general hospitals in Region 2 consisted of give opportunities to the subordinates to participate in decision making but the leader was still marking the final decision. The management was a consultative method, the reward would be used to motivate the subordinates. This related to leadership behavior according to the Theory of Consultation System (Rensis Likert, 1967). In summary, The total viewpoints on participatory leadership for administrative nurses of the general hospitals in Region 2 were at the medium level. When considered by item, the needs for development was high: Firstly, the Leadership factor was at the medium level. Secondly, the Leadership Characteristics aspect was at the low level. And lastly, the participatory management was at the low level. The overall needs of administrative nurses of the general hospitals in Region 2 for participatory Leadership development were at the high level. If we consider by item, the need for knowledge was at the high level. Secondly, the need for skill was also at the high level, and the lowest need, attitude was at the high level too.

For a model of participatory leadership development for administrative nurses of the general hospitals in Region 2, the researcher analyzed, adjusted and then it was corrected by the experts. Its concept included 6 phase. Phase 1 - Preparation, Phase 2 – Assesment, Phase 3 – Treatment, Phase 4 – Practice, Phase 5 – Evaluation, and Phase 6 – Feedback.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ภูมิพิทักษาคม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา สนธิรักษ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ท่านได้กรุณาให้โอกาสและให้ความสนับสนุนในทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และช่วยทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบคุณ ดร.สมภพ เจริญชุตต และ ดร.ณัฐวิทย์ พรหมศร ที่กรุณาให้กำลังใจและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ทันตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ขอ กราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่เสียสละเวลา กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และสนับสนุนให้กำลังใจมาโดยตลอด จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในระหว่างการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ทุกท่านที่ ให้ความรู้ ความเข้าใจ และให้คำว่า "ครู"

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ปภัสสร เจริญบุญศรี และท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ เสียสละเวลาที่มีค่า ให้คำแนะนำ ได้เสนอความคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้รูปแบบการ พัฒนากว้างขวางแบบมีส่วนร่วมมีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ประสานงาน ผู้บริหารทางการแพทย์บาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และหัวหน้า หน่วยงานทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 1 และเพื่อน ๆ ที่ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ และให้กำลังใจมาตลอด

สุดท้ายขอขอบคุณ นางสมคิด บุญเลิศียร พี่สาว มารดา ญาติพี่น้องและพี่ที่นับถือ ที่มี ส่วนทำให้มีการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทุกความกรุณา ความปรารถนาดี และสนับสนุนให้ กำลังใจมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้

ภักฎาณี ชัยชนะดี